

# SAKSPAPIR

| Saksnr | Utval         | Type | Dato       |
|--------|---------------|------|------------|
| 009/20 | Formannskapet | PS   | 05.02.2020 |
|        | Heradsstyret  | PS   |            |

| Saksbehandlar      | ArkivsakID |
|--------------------|------------|
| Ingvild Hjelmtveit | 19/1123    |

## Finansielle måltal

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

«I samsvar med kommunelova § 14-2 bokstav c, vedtek Heradsstyret desse finansielle måltala for kommunen sin økonomi:

Netto driftsresultat skal over tid utgjere 1,75 % av netto driftsresultat.

Gjeldsgrad skal over tid ikkje overstige 70% (korrigert gjeld).

Disposisjonsfond skal over tid utgjere 4 % av brutto driftsresultat.»

## Formannskapet - 009/20

**FS - behandling:**

**AVRØYSTING**

Rådmannen sitt framlegg - samrøystes tilrådd

**FS - vedtak:**

Inntilling til heradsstyret:

«I samsvar med kommunelova § 14-2 bokstav c, vedtek Heradsstyret desse finansielle måltala for kommunen sin økonomi:

Netto driftsresultat skal over tid utgjere 1,75 % av netto driftsinntekt.

Gjeldsgrad skal over tid ikkje overstige 70% (korrigert gjeld) av driftsinntekt.

Disposisjonsfond skal over tid utgjere 4 % av brutto driftsresultat.»

**Saksopplysningar:**

**Saksopplysningar:**

Det er eit krav i kommunelova § 14-2, bokstav c at kommunen skal vedta finansielle måltal. Kor mange, og innhaldet i desse er opp til kommunen sjølv å vurdere.

Kravet om finansielle måltal er nytt i den nye kommunelova. Regelen trådde i kraft frå og med budsjettåret 2020. Då vi ikkje gjorde vedtak om finansielle måltal i samband med budsjettet for 2020, har fylkesmannen bede om at vi supplerer budsjettet med vedtak om finansielle måltal i etterkant.

**Bakgrunn**

Senter for økonomisk forskning (SØF) har gjort noko utgreiingsarbeid basert på dei største byane. Dei skriv i ei oppsummering at det er indikasjonar på ein samanheng mellom måltall (økonomisk fokus)

og økonomisk utvikling, men det er ikkje grunnlag for å trekkje ein årsakssammenheng.

**Netto driftsresultat:**

SØF skriv vidare at alle kommunar som minimum bør ha eit mål på netto driftsresultat. Her tilrår dei at ein som utgangspunkt legg seg på Teknisk Beregningsutval (TBU) si tilråding på 1,75 %.

I utgangspunktet kan det vere tilstrekkeleg med måltal om netto driftsresultat. Andre måltal er å sjå på som verkemiddel for å sikre økonomisk stabilitet over tid.

**Gjeldsgrad:**

Finansielle måltal om gjeld har synt seg å vere effektive. Det er derimot ikkje utan vidare lett å slå fast kva som er eit rett nivå. Kva som er forsvarleg gjeldsbyrde heng tett saman med evna til å betale renter og avdrag. SØF si kartlegging syner at dei store byane har mål om gjeldsgrad på 60-70 % av korrigert gjeld. Korrigert gjeld vil seie at ei trekkjer ut gjeld som knyter seg til sjølvkost (VAR).

**Disposisjonsfond:**

Argumentasjonen for finansielle måltall knytt til disposisjonsfond handlar i stor grad om risikohandtering. Ved å ha eit disposisjonsfond kan ein betre handtere svingingar i inntekter og utgifter. Driftsutgiftene kan skjermast fra «små» sjokk som kan utliknast ved å la netto driftsresultat vere lavare enn målet i perioder, medan «store» sjokk kan kreve overføringer fra disposisjonsfondet.

Tilrådingane om disposisjonsfond må også sjåast i samanheng med prinsippet om formuesbevaring. Det krev litt analyse å rekne seg fram til kort stort disposisjonsfondet bør vere ut frå prinsippet om å bevare formuen. Men disposisjonsfondet bør vere så stort at det utgjer ein reell tryggleik i periodar der vi ikkje oppnår positivt netto driftsresultat. Fylkesmanne har tidlegare antyda minimum 3 - 4 % av netto driftsresultat.

## **Vurdering**

For at finansielle måltall skal ha ein verdi må vi tenkje langsiktig. Vi kan evaluere måltala årleg, men bør vere varsam med å endre måltala for ofte.

TBU anbefaler eit netto driftsresultat som over tid skal vere på minimum 1,75 % for kommunane. Sjølv om målalet bør definerast spesifikt for kvar kommune, er dette ei grei rettesnor.

Omgrepet «over tid» er ikkje godt definert, men det peikar uansett på behovet for å tenkje langsiktig, samtidig som det tillet at vi kan avvike frå måltallet i periodar med økonomisk uvisse.

Folkehelse – god økonomistyring vil kunne medverke til at vi betre vert i stand til å jobbe med faktorar som fremmar god folkehelse.

Miljø – god økonomistyring er god ressursforvaltning og vil vere viktig den evna vi har til å tenkje miljø og berekraft.

Økonomi – gode langsiktige finansielle måltal har stor verknad for den langsiktige økonomiske utfordringa.

## **Konklusjon**

Ny kommunelov gir auka krav til å innføre finansielle måltall og/eller mål for økonomiske

handlefridom. Kommunen har stor fridom til å utforme disse måltala sjølv.

Finansielle måltal om gjeld og disposisjonsfond er viktige i seg sjølv, men også viktige for å nå målet om netto driftsresultat over tid. Sammenhengen mellom gjeldsutvikling og drift bør synliggjeras tydeleg.

Disposisjonsfond er først og fremst viktig i å handtere risiko og hindre sjokk i økonomien – derfor bør vi formulere måltal knytt til dette.

Å tenkje langsiktig når det gjeld evalueringa av måloppnåing er sentralt. Vi kan tillate lågare nivå på netto driftsresultat ein periode – men bør nå målsetninga over tid, til dømes i løpet av økonomiplanperioden.

Erfaring syner at god politisk forankring i utforminga av måltala, gjer måltala mer effektive.

Måltala må og tilpassast den einskilde kommune. Måla kan gjenspegle spesifikke utfordringar i kommunen.